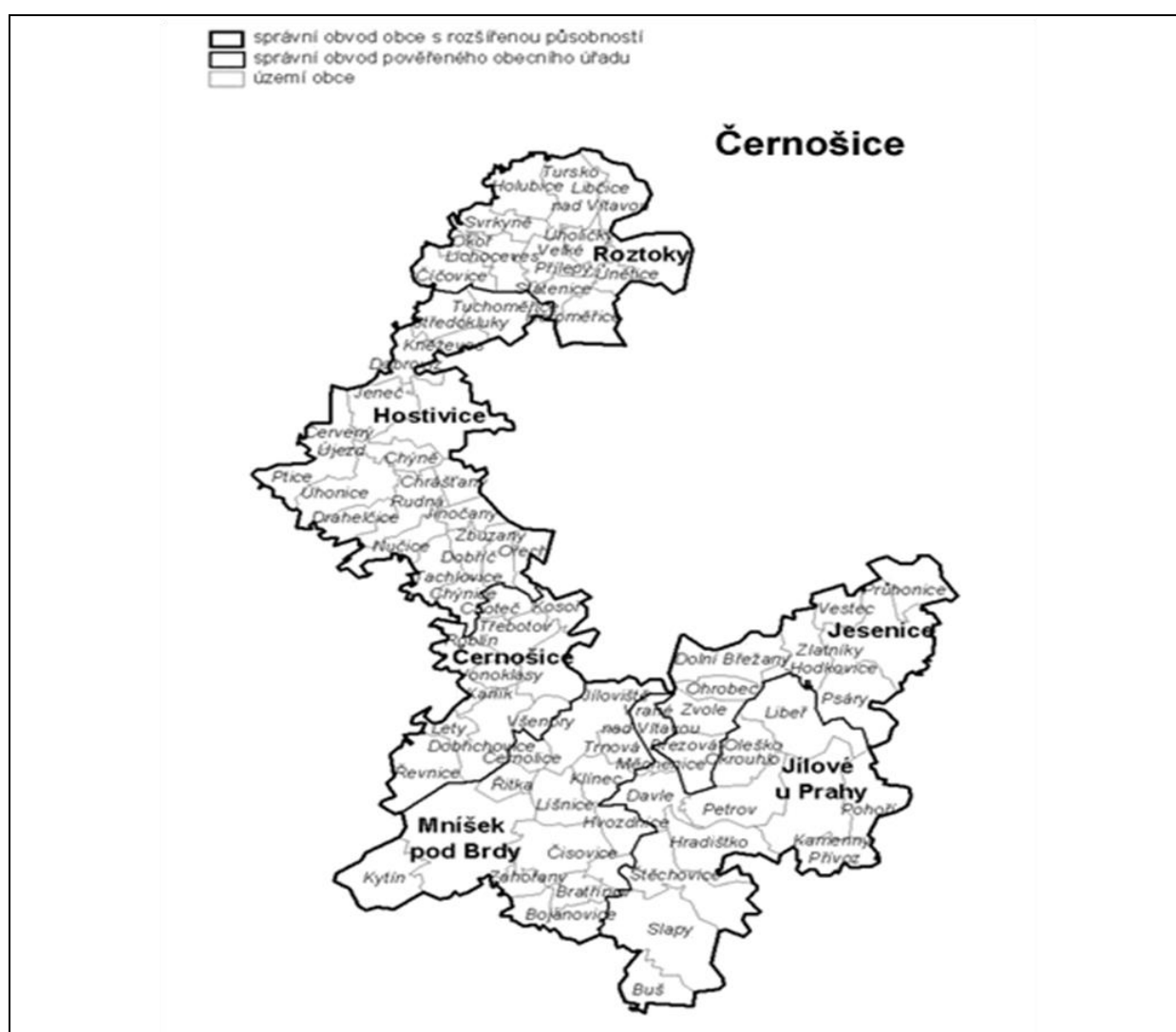

Zpráva z území o průběhu efektivní meziobecní spolupráce v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností ORP Černošice

Téma: Doprava v souvislosti dostupnosti školství a sociálních služeb

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu:

CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

OBSAH:

1	DOPRAVA V NÁVAZNOSTI NA DOSTUPNOST ŠKOLSTVÍ A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....	3
1.1	DEFINOVÁNÍ ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY.....	4
2	PRŮBĚH JEDNÁNÍ.....	5
3	ZPŮSOB NASTAVENÍ ROZHODOVACÍCH A ŘÍDÍCÍCH STRUKTUR.....	6
4	NASTAVENÍ JEDNACÍCH A ROZHODOVACÍCH PRAVIDEL.....	7
5	FINANCOVÁNÍ.....	7
5.1	MZDOVÉ NÁKLADY.....	8
5.2	PROVOZNÍ NÁKLADY.....	8
5.3	OSTATNÍ NÁKLADY.....	8
6	VYHODNOCENÍ EFEKTIVITY.....	8
7	ZÁVĚR.....	8
8	PŘÍLOHY.....	10

1 Doprava v návaznosti na dostupnost školství a sociálních služeb.

Oblast školství a sociálních služeb je úzce spjata s dopravní dostupností, spádovostí jednotlivých oblastí ORP Černošice a dopravní infrastrukturou v území. Prostor suburbárního prstence kolem Hlavního města Prahy je specifický velkým nárůstem počtu nově postavených domů a bytů (za posledních 20 let se téměř zdvojnásobil počet obyvatel ORP Černošice). Výstavba často probíhá formou zastavěnosti volných ploch „satelitním“ způsobem, kdy dochází ke stavbě domů a bytů bez napojení na stávající infrastrukturu obcí. Z tohoto důvodu jsou pak tyto celky jakýmsi izolovanými ostrovy, kde nutnost osobní automobilové přepravy je nevyhnutelná. Developerské projekty, ani subjekty budující obchodní centra často neřeší nutnost alespoň pěšího napojení, které by umožnilo tyto nově vybudované izolované oblasti propojit/napojit na logickou spádovou infrastrukturu, a obcím zase chybí finanční prostředky k jejich zbudování.

Doprava za vzděláním, volnočasovými aktivitami a sociálními službami je tak omezena na aktuální infrastrukturu obcí a je realizována buď hromadnou dopravou, jejíž zajištění je zejména pro malé obce velmi nákladné, a tudíž intervaly jsou příliš dlouhé, nebo osobní automobilovou dopravou. Její negativní dopad se promítá do oblasti životního prostředí (emise a hluk), bezpečnosti (dopravní nehody), dopravní dostupnosti (kongesce) i do socioekonomické oblasti (zhoršení pohybu obyvatel v obci, snížení atraktivity území). Mezi nepřímá opatření na snížení podílu IAD patří zvýšení atraktivity a využívání veřejné dopravy a nemotorové dopravy (cyklistické a pěší).

Navíc území ORP je značně fragmentované radiálními dopravními liniovými stavbami a dotčené dopravní zátěží, kterou generuje rozvoj zejména skladových a dalších logistických zařízení podél těchto komunikací. Od toho se odvíjí vysoká intenzita dopravy procházející územím a s ní je opět spojená otázka bezpečnosti pěší dopravy po krajnicích silnic, která vede k nehodám chodců/cyklistů. Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011-2020, samostatný materiál Ministerstva dopravy se zabývá hlavním cílem, to znamená snížit do roku 2020 počet usmrcených v silničním provozu na úroveň průměru evropských zemí a současně oproti roku 2009 snížit o 40 % počet těžce zraněných osob. Jednou z prioritních oblastí je ochrana chodců, což je nejvýrazněji zastoupená skupina tzv. zranitelných účastníků silničního provozu. (V roce 2009 bylo oproti roku 2001 chodců usmrceno o 50 % méně, přesto však je třeba považovat absolutní počet obětí mezi chodci za neúměrně vysoký.)

Poloha a tvar území ORP navíc neumožňují komunikaci všech menších celků území, které tak spádují do Prahy a se vzdálenějšími celky nemají mnoho společného (např. Roztocko – Jílovsko), a proto se i zde historicky nenavázala meziobecní komunikace napříč celým územím, nicméně co se týká výkonu státní správy, byly stanoveno město Černošice jako obec s rozšířenou působností. Tyto celky ORP mají mnohdy

díky své velmi rozdílné poloze, nebo jiným specifickým faktorům (letiště, oddělení řekami, liniovými stavbami) i velmi rozdílné potřeby a řeší často zcela rozdílné situace než ORP s centrálním velkým spádovým městem, kolem kterého jsou rozmístěny menší obce.

Na základě rozhovorů se starosty a starostkami obcí byla za působení okresních úřadů pravidelně svolávána shromáždění starostů všech obcí okresu, a to minimálně 1 x za rok. Na společných jednání také projednávali rozvoj celého území. Po reformě veřejné správy a ustanovení ORP tato setkávání byla celkem pravidelně svolávána. Bohužel však v období 2006-2010, a pak v dalším, tato praxe téměř vymizela a společná setkání v ORP Černošice takřka neprobíhala. Neseťkávání se v území a také velký nárůst obyvatel okresu Praha – západ (ORP Černošice) z původních 80 tisíc obyvatel na cca 130 tisíc obyvatel nyní, ukázalo, že komunikace v území se odehrává jen v lokalitách, které jsou spádově k sobě blízké, a komunikace napříč ORP je složitá. Je zde patrné, že velký vliv na komunikaci a společný rozvoj celého území tedy musí vycházet zejména z iniciativy vedení města Černošice, jako ORP. I když samozřejmě ORP je sídlem výkonu kompetencí státní správy, má však i možnosti pomoci samosprávám a rozvoji celého území.

Výsledkem je bohužel malý zájem starostů se podílet na společném plánování rozvoje ORP jako celku, a každá obec/město si svou agendu řeší po vlastní ose. To bohužel přináší obraz ORP jako roztržitého a nejednotného území, což při jednáních na vyšších úrovních (krajské, státní) zapříčiňuje nedostatečnou podporu a zájem těchto orgánů o území ORP Černošice.

1.1 Definovalí řešené problematiky

Navrhované řešení, které se jeví z hlediska všech stanovených kritérií, je podpořit zástupce obcí k jednání v rámci menších celků ORP (RT definoval takto: Roztocko, Hostivicko, Černošicko, Mníšecko, Jílovsko a Jesenicko), a to napříč ve všech oblastech obecních agend (ať už se týká dopravy, školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, atd.) a následně pak zástupci těchto menších celků vstupovali do jednání s městem Černošice, které by při jednáních na vyšších úrovních mohlo zastupovat skutečně celou oblast ORP a jejich zájmy. Vznik těchto „pracovních skupin“ byl navržen již ve zpracovaném SD, bohužel zapojení obcí je stále na velmi nízké úrovni. Proto bychom navrhovali realizaci navržených projektů v AP, kde symbolický význam má např. projekt „Do sousední obce pěšky bezpečně“, ze kterého by mohla vzejít další interakce zástupců obcí a projekt se jeví z hlediska finanční náročnosti a míry meziobecní spolupráce v území jako realizovatelný.

Vybudování chodníků mezi obcemi, ideálně s dvojitým využitím – z části pro chodce a z části pro cyklistickou dopravu je vhodné zejména tam, kde obce jsou velmi blízké, a kdy tyto chodníky/stezky chybí. O finanční náklady by se sousední obce propojené

plánovaným chodníkem podělily. Tyto chodníky by v některých případech mohly zásadně ovlivnit dostupnost i nabídky vzdělání, volnočasových aktivit, sociálních služeb a v neposlední míře i společenského života občanů. Zároveň by tak docházelo k vzájemným jednáním obcí mezi sebou, což by mohlo opět přispět ke zlepšení komunikace v území ORP.

Zlepšení efektivity meziobecní spolupráce je větší koordinací a nejspíše i spolufinancování výstavby nových úseků chodníků a cyklistických tras, které mohou propojovat jednotlivé obce, zvláště tam, kde leží velmi blízko u sebe, a mají zásadní význam pro využívání základní infrastruktury školských zařízení a sociálních služeb. Pro přípravu projektů a posléze i projektových dokumentací je třeba nejprve zjistit skutečný stav, vytipovat místa, kde je nutné a možné tyto chodníky/cyklotrasy vybudovat, a zároveň jednoznačně vytvořit pro jednotlivé lokality a části území ORP mapu pokrytí nejen školskými zařízeními, ale také nabídkou sociálních služeb. Dostupnost školských zařízení a sociálních služeb pomocí dobře vybudované sítě chodníků i mezi obcemi, dále změnami hromadné dopravy tak, aby vycházela ze skutečných potřeb jednotlivých sídel a obyvatel v nich žijících, je základní podmínkou toho, aby příslušná infrastruktura byla přínosná a vhodná. Území ORP Černošice je velmi členité a v mnoha místech nelze ovlivnit dostupnost služeb a školských zařízení výstavbou nových chodníků a je možné opravdu ji zajistit pouze dobrým řešením hromadné dopravy. Nicméně jsou v tomto území i lokality, kde by výstavba mohla přinést velké zjednodušení, a byla by pro uživatele velmi příjemná. Takové lokality (například Dobřichovice – Řevnice – Lety, nebo Zvole – Ohrobec) mohou pomocí takových projektů zlepšit zásadně dostupnost zařízení. Je otázkou, nakolik lze ještě lépe vyřešit dostupnost zejména škol a předškolních zařízení zlepšením jízdnicí řádů autobusů či vlaků. Rezervy i v tomto bodě zůstávají. Co se týká dostupnosti jednotlivých sociálních i zdravotních služeb, napojení na stávající jízdnicí řády má ještě mezery. Zde by jednoznačně pomohlo v rámci celého ORP, ale s ohledem na oddělená území, zpracovat nabídku jednotlivých sociálních služeb, propojit je s možnostmi dopravy do jednotlivých obcí a případně zajistit změny tak, aby sociální služby (případně i zdravotní) mohly využívat všechny skupiny obyvatel v pohodlí a odpovídajícím komfortu.

2 Průběh jednání

Jednání ohledně efektivní spolupráce v území jsme započali v Černošicích ve velmi raném začátku pokračování projektu, ale právě jednání z června dalo podnět k dalším schůzkám v oblasti a následném zpracování Zprávy z území a Akčního Plánu. Město Černošice jasně deklarovalo svůj pozitivní postoj ke komunikačnímu propojení oblasti (doposud s velmi malou měrou vzájemné informovanosti) a započalo tento postoj podporovat konkrétními výstupy. Shromáždilo databázi kontaktů zástupců všech obcí a začalo na tyto adresy rozesílat pravidelné informace, obecní zpravodaj a el. média, atd. všem starostům ORP. Zároveň vedení města Černošice souhlasilo s vytvořením pracovních skupin školství a sociální péče, i když

zdůraznilo svou obavu o nedostatečný zájem ze strany starostů se zapojit a pravidelně spolupracovat.

Následovala jednání s obcemi, kde RT nalézal podporu starostů a ochotu jednat, zejména oblast Jílovska, části Hostivicka, Černošicka a Jesenicka. Zde se starostové shodují, že společná jednání a jednotný postoj ORP by byl přínosem k rozvoji celé oblasti.

3 Způsob nastavení rozhodovacích a řídicích struktur

V ORP nelze pro tuto roli zvolit stávající DSO (Region Jihozápad, Region Český Kras-Pláně, SO – Dolní Berounka, DSO Dolnobřežansko, Mikroregion Od Okoře k Vltavě, SO Mníšecký region, Mikroregion Středokluky a okolí, SO Střední Povltaví, DSO Údolí Vltavy, mikroregion Údolí Lidického potoka, Budečsko, atd), vzhledem k faktu, že žádné nemá přesah svého území, tj. 1/6 celého ORP, a ani nedochází k pokrytí celého území ORP všemi stávajícími aktivními DSO. V ORP je dále aktivních několik MAS (MAS Přemyslovské střední Čechy, MAS Brdy-Vltava, MAS Karlštejsko, MAS Dolnobřežansko, MAS Říčansko, atd.), ale ani tam nedochází k pokrytí celého území a naopak přesah některých MAS do jiných ORP je velký a tudíž je tato struktura také ne zcela ideální pro účely společné koordinace rozvoje území ORP.

Zástupci obcí a měst ORP Černošice jednoznačně vyjádřili negativní postoj ke vzniku jednotného DSO, nebo jiného „dosazeného“ subjektu, který by měl převzít rozhodovací pravomoci za celé území. Navrhované nastavení rozhodovacích a řídicích struktur proto vychází z povahy roztržitého a nesjednoceného území a z předpokladu, že alespoň v menších spádových celcích: Roztocko, Hostivicko, Černošicko, Mníšecko, Jílovska a Jesenicka je možné vést společná jednání zastupitelů obcí.

Proto navrhujeme vytvoření šesti pracovních skupin, které budou mít své zástupce na pravidelných setkáních s vedením ORP – městem Černošicemi. Jednotlivá dílčí setkání by měla být v kompetenci spádových „zastřešujících“ měst ORP (Roztoky u Prahy, Hostivice, Černošice, Mníšek pod Brdy, Jílové u Prahy, Jesenice). Konečná setkání zástupců těchto oblastí s vedením města Černošice by pak organizaci a kompetence převzaly Černošice, jakožto „vedoucí“ město ORP.

Vnitřní struktura menších celků by byla formou zastoupení každé obce jedním zastupitelem. Setkání by probíhalo v těchto skupinách 2 x ročně, případně akutní potřeby na základě svolání „zastřešujícím“ městem na základě aktuálních podnětů obcí.

Struktura „pracovní skupiny“ by byla dána zastupiteli „zastřešujících“ měst (tedy zastupiteli Roztok u Prahy, Hostivice, Černošic, Mníšku pod Brdy a Jílové u Prahy).

4 Nastavení jednacích a rozhodovacích pravidel

Nastavení jednacích a rozhodovacích pravidel a mechanismus dosahování společného stanoviska bude muset být jedním z prvních bodů jednání těchto skupin. Pracovní skupiny by se měly „interně“ setkávat minimálně 2 x ročně při řešení dopravní agendy a je jistě v zájmu všech spojit tato jednání s naplánovanými setkáními v rámci DSO, MAS nebo i neformálních setkání při jiných příležitostech s ohledem na časové vytížení zastupitelů obcí.

Všechny zapojené obce by měly mít svůj hlas, ale je otázkou, zda zohlednění počtu obyvatel je v tomto případě přínosem věci. I na tyto otázky, se domníváme, že bude nejlepší ponechat rozhodnutí na samotných aktérech jednání. Z dosavadních reakcí starostů je patrný zejména negativní postoj ke snaze vytváření jakýchkoliv dalších „organizačních“ struktur „shora“, které by měly vést ke sjednocení území ORP. Proto považujeme za rozumné, aby si mechanismy spojené s jednáním pracovních skupin zúčastněné obce dojednaly mezi sebou.

Pravidla setkávání zástupců šesti pracovních skupin tzv. „zastřešujících“ měst by měla být pravidelně 1-2x ročně (nebo dle aktuální potřeby). Měla by probíhat vždy na jedné z radnic těchto měst – k vzájemnému lepšímu poznání by mohlo posloužit i střídání místa jednání postupně ve všech zúčastněných městech, ale to se může jevit jako neefektivní z hlediska časové náročnosti. Vzhledem ke spádovosti území do Prahy, je možností zorganizovat setkání v dostupných prostorách hlavního města (např. využitím pronájmu konferenčních prostor SČK, apod.).

V případě setkávání zástupců pracovních skupin by měl být mechanismus jednání rovnocenný pro všechny a každá oblast by měla mít jeden hlas. Nicméně jakou formu a pravidla si zástupci obcí zvolí pro rozhodování, bude opět záležet na jejich společné dohodě.

5 Financování

Financování setkávání pracovních skupin by nemělo být náročné, k jednáním by měly být využity prostory, které nejsou zatížené komerčním nájmem a tak jediné spojené náklady by se měly týkat zajištění základního občerstvení a mzdových nákladů účastníků jednání.

5.1 Mzdové náklady

Mzdové náklady, jak je již výše uvedeno očekáváme pouze formou čerpání pracovních úvazků zastupitelů.

5.2 Provozní náklady

Realizační tým bude složen ze zastupitelů „zastřešujících“ měst s rovnoprávným postavením. Nepředpokládá se zvláštní odměna za tuto aktivitu, mělo by jít o zajišťování obecních agend.

5.3 Ostatní náklady

Pronájem, jak je také již uvedeno na zač. kapitoly Financování, se pro účely setkávání pracovních skupin ani skupiny „zastřešujících“ měst by nemělo být nutné hradit vzhledem k tomu, že by setkání měla být organizována na radnicích, nebo jiných nezaplatněných prostorách.

6 Vyhodnocení efektivity

Efektivita by se dala vyhodnotit podle několika kritérií:

- počet uskutečněných jednání (pracovní skupiny min. 2x ročně; zástupce zastřešujících měst 1-2x ročně)
- počet zápisů z těchto jednání rozeslaných v rámci celého ORP
- počet rozeslaných elektronických médií (dle počtu vydání/rok)
- počet uskutečněných projektů AP

7 Závěr

Považujeme za nutné zmínit fakt, že se město Černošice, které bylo původně osloveno SMO jako potenciální smluvní partner projektu MOS pro území ORP Černošice, rozhodlo partnerství neuzavřít a tuto roli nakonec převzalo město Jílové u Prahy. Postoj města Černošice se ale v průběhu projektu a jeho pokračování podařilo změnit na velmi aktivní, a právě díky snaze vedení města Černošic o započítí navázání komunikace se všemi obcemi v území ORP, se podařilo sestavit Akční Plán

a navrhnout komunikační mechanismus pro řešení strategického plánování ORP Černošice.

Navržený mechanismus vychází z již mnohokrát zmiňovaných specifík území ORP-položky a tvaru území neumožňujícím komunikaci všech menších celků území navzájem. Tyto menší celky ORP tak spádují do Prahy a se vzdálenějšími celky nemají často mnoho společného (např. Roztocko – Jílovsko), a proto se i zde historicky nenavázala meziobecní komunikace napříč celým územím.

Dílčí celky ORP mají mnohdy díky své velmi rozdílné poloze, nebo jiným specifickým faktorům (letiště, oddělení řekami, liniovými stavbami) i velmi rozdílné potřeby a řeší často zcela rozdílné situace než ORP s centrálním velkým spádovým městem, kolem kterého jsou rozmístěny menší obce. Ale neznamená to, že by neprobíhala interakce mezi jednotlivými nejbližšími obcemi, které často spojuje podobné téma, mnohdy patrné i z názvu DSO/MAS - jako např. SO – Dolní Berounka, MAS Karlštejsko, nebo Mikroregion Od Okoře k Vltavě. Meziobecní spolupráce funguje, ale většinou na bázi vzájemných dohod, a to většinou nepodložených smluvně. Celkově je patrná tato praxe v celém území ORP a velmi negativní postoj starostů jakkoliv institucionalizovat meziobecní spolupráci byl jednoznačně vyjádřen jak na prvním, tak i druhém oficiálním setkání konaném v rámci projektu MOS. To ale, dle našeho zjištění, nemá vliv na probíhající setkávání se a řešení společných agend v těchto dílčích celcích ORP.

Proto navrhujeme nadále podporovat setkávání v menších celcích, které by následně vyslaly své zástupce na společná jednání s vedením města Černošic a to, aby sjednocovalo komunikaci celého ORP, zpracovávalo dodané podněty a následně toto řešilo při projednávání na vyšších úrovních (krajské, národní) a bylo tak jednotícím prvkem.

Tento mechanismus má podporu města Černošice a většiny starostů, kteří se aktivně zapojili do jednání na téma EMOS a AP. Podpora města Černošice, která se podařila „aktivovat“ realizačním týmem nad tématy AP a EMOS, je v tomto případě klíčová a bez ní by další jednání ani neměla smysl. A to považujeme za velký přínos meziobecní spolupráci a hlavní pozitivní výstup projektu.

Na základě těchto jednání již byla započata vzájemná komunikace se zastupiteli obcí a byl rozeslán elektronický Bulletin města Černošice s článkem o školství (vydání červenec 2015) na kontaktní adresy starostů celého ORP. V plánu je i vydání dalších příspěvků, což je i faktickým potvrzením započetí komunikace města Černošic s obcemi ORP.

8 Přílohy

1. Zápis z jednání RT s vedením města 1.6.2015 v Černošicích
2. Zápis z jednání o EMOS ze dne 7.7.2015, Jílové u Prahy, Prezenční listina
3. Zápis z jednání o EMOS ze dne 8.9.2015, Jílové u Prahy, Prezenční listina, fotografie.
4. Zápis ze závěrečného jednání o EMOS ze dne 23. 9. 2015, Jílové u Prahy, Prezenční listina, fotografie.
5. Bulletin města Černošice vydaný v červenci 2015.